Regio Centraal Gelderland

SAMEN, VOOR ELKAAR

Gewijzigde begroting 2018

Vastgesteld door Algemeen Bestuur 21 juni 2018

Deelnemende gemeenten

Inhoudsopgave

1. Verwerkte wijzigingen ten opzichte van de vastgestelde Meerjarenprogrammabegroting 2018 - 2021 4

DEEL 2 BELEIDSBEGROTING 5

2. Het programmaplan 7

2.1 Samenwerkingsmodule Onderwijszaken 7

2.2 Samenwerkingsmodule Werkgeversservicepunt 9

2.3 Samenwerkingsmodule Inkoop 12

2.4 Overhead 14

2.5 Onvoorzien 15

2.6 Beleidsindicatoren 'bestuur en organisatie' 16

3. Paragrafen 17

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 17

3.2 Financiering 18

3.3 Bedrijfsvoering 18

DEEL 3 FINANCIËLE BEGROTING 19

4. Overzicht van baten en lasten 20

5. Overzicht geraamde lasten en baten per taakveld 21

6. Ontwikkeling financiële positie 22

6.1 Gehanteerde uitgangspunten voor de begrotingsramingen 22

6.2 Omzet- en vennootschapsbelasting 23

6.3 Financiële gevolgen van het bestaande en nieuw beleid 24

BIJLAGEN 25

Bijlage 1. Overzicht gemeentelijke bijdragen per samenwerkingsmodule 27

1. Verwerkte wijzigingen ten opzichte van de vastgestelde Meerjarenprogrammabegroting 2018 - 2021

Ten opzichte van de vastgestelde Meerjarenprogrammabegroting 2018 – 2021 zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: [1]

1. De begroting is vormgegeven conform de voorschriften Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zoals die met ingang van 2018 gelden voor gemeenschappelijke regelingen;
2. De samenwerkingsmodules Onderwijszaken en Werkgeversservicepunt zijn toegevoegd op basis van de voor deze modules reeds eerder vastgestelde begroting 2018;
3. De realisatie en verantwoording 2017 van Onderwijszaken laat een positief resultaat zien. Besloten is om het niet bestede deel 2017 te bestemmen voor incidentele kosten 2018. Dat leidt tot een incidentele ophoging van de vastgestelde gemeentelijke bijdragen 2018 voor Onderwijszaken met een omvang gelijk aan van het afrekeningsvoordeel van de bijdragen 2017;
4. De realisatie en verantwoording 2017 van het Werkgeversservicepunt laat een positief resultaat zien. Besloten is om het niet bestede deel 2017 te bestemmen voor incidentele kosten 2018. Dat leidt tot een incidentele ophoging van de vastgestelde gemeentelijke bijdragen 2018 Werkgeversservicepunt met een omvang gelijk aan van het afrekeningsvoordeel van de bijdragen 2017.
5. De begroting voor de samenwerkingsmodule Inkoop is gewijzigd op basis van
    a. de uitkomsten van de zogenoemde 0-meting;
    b. actualisatie van de kosten van huisvesting, ICT en ondersteunende diensten op basis van de afgesloten DVO's;
6. De begroting van de beheersorganisatie is gewijzigd:
    a. op basis van het besluit van het Algemeen Bestuur, van 8 februari 2018, betreffende de uitbreiding van de formatie van de directeur/secretaris en het opnemen van enkele voorziene extra kosten in de begroting van de MGR beheerorganisatie en te dekken uit een verhoging van de gemeentelijke bijdrage 2018;
    b. In de gewijzigde begroting 2018 zijn incidentele kosten voor de beheerorganisatie opgenomen die samenhangen met de overgang van de tijdelijke situatie naar de definitieve situatie.

[1] Vastgesteld in het Algemeen Bestuur 8 december 2017

DEEL 2 BELEIDSBEGROTING

De BELEIDSBEGROTING bestaat uit vijf onderdelen:

1. Samenwerkingsmodule Onderwijszaken
2. Samenwerkingsmodule Werkgeversservicepunt
3. Samenwerkingsmodule Inkoop
4. Overhead
5. Onvoorzien

Om de gemeenteraden op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, wordt in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) voorgeschreven dat in het programmaplan een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead. In de programma's moeten dan de kosten worden opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, is een definitie van de overhead geïntroduceerd:

> *alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.*

Overhead bestaat in elk geval uit:[2]

1. Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch).
2. Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie.
3. P&O / HRM.
4. Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement).
5. Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie (KCC).
6. Juridische zaken.
7. Bestuurszaken en bestuursondersteuning.
8. Informatievoorziening en automatisering (ICT).
9. Facilitaire zaken en Huisvesting. Huisvesting die wordt gerekend tot de overhead heeft betrekking op kantoorruimten.
10. Managementondersteuning primair proces.

De samenwerkingsmodule Inkoop neemt een bijzondere positie in als gevolg van de nieuwe richtlijnen volgens de BBV die met ingang van 2018 ook voor gemeenschappelijke regelingen gelden. De MGR voert overheadtaken van de gemeente uit.

In de beleidsbegroting van de MGR wordt de samenwerkingsmodule Inkoop als programmaonderdeel gepresenteerd en niet als overhead van de MGR. Net als bij de andere programmaonderdelen worden alle kosten met de sturing en ondersteuning van het primaire proces (tot het primaire proces van de MGR rekenen we dus ook de inkoop sociaal domein ten behoeve van de deelnemende gemeenten) afzonderlijk gepresenteerd onder het overzicht Overhead.

[2] Cie BBV, Notitie Overhead Juli 2016.

2. Het programmaplan

2.1 Samenwerkingsmodule Onderwijszaken

De MGR behartigt binnen de samenwerkingsmodule Onderwijszaken de belangen van de aan de samenwerkingsmodule deelnemende gemeenten op het gebied van de Leerplichtwet 1969 en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC-functie) zoals bedoeld in de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB), Wet op de expertisecentra (WEC) en Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO).

De samenwerkingsmodule Onderwijszaken bestaat uit de drie submodules:

1. Leerplichtwet;
2. Kwalificatieplicht;
3. RMC.

Bij deelname aan de submodule Leerplichtwet worden alle bevoegdheden die volgens de Leerplichtwet 1969 aan de colleges toekomen gemandateerd aan het samenwerkingsverband.

Bij deelname aan de submodule RMC worden alle bevoegdheden die volgens de WEB, WEC en WVO inzake de RMC-functie aan de colleges toekomen gemandateerd aan het samenwerkingsverband.

De gemeenten Arnhem, Duiven, Overbetuwe, Rheden, Rozendaal Westervoort en Zevenaar nemen deel aan alle drie submodules.

De gemeenten Lingewaard en Renkum nemen alleen deel in de submodules kwalificatieplicht en RMC (voortijdig schoolverlaten).

De submodule Leerplichtwet wordt bekostigd vanuit gemeentelijke bijdrage per inwoner. De submodules kwalificatieplicht en RMC worden bekostigd vanuit de rijksmiddelen voor kwalificatieplicht en voortijdig schoolverlaten. Deze middelen worden vanuit het Rijk toegedeeld aan RMC-regio's.[3]

Wat willen we bereiken?

In onze regio wonen ruim 50.000 kinderen en jongeren tussen de 5 en 23 jaar. Ambitie is ervoor te zorgen dat de schoolloopbaan van kinderen en jongeren in de stad soepel en liefst zonder grote breukmomenten verloopt (doorgaande leerlijn). Zo kunnen alle kinderen gezond en veilig opgroeien en zich ontwikkelen tot zelfstandige en actieve, volwassen burgers.

[3] Er zijn 39 RMC-regio's. De RMC-functie heeft tot taak met de niet meer kwalificatie plichtige voortijdige schoolverlaters uit vo en mbo contact te leggen en hen zoveel mogelijk terug te begeleiden naar school of naar een combinatie van school en werk. De daarvoor beschikbare middelen worden over de RMC-regio's verdeeld volgens een verdeelsleutel die is vastgelegd in het «Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten». Het bedrag voor elke RMC-regio wordt uitgekeerd aan de RMC-contactgemeente van de regio. Voor de regio Arnhem/Nijmegen, is Nijmegen de contactgemeente.

Wat gaan we er voor doen?

Met het overgrote deel van de jongeren gaat het goed. Ze ontwikkelen talenten, gaan met plezier naar school, grijpen kansen en stromen met een diploma door naar hoger onderwijs of werk. Sommigen van hen krijgen tegenslagen te verwerken of verliezen hun motivatie. Dat kan de schoolgang verstoren en het behalen van een diploma in gevaar brengen. In die gevallen staan de consulenten klaar voor leerlingen, ouders en scholen om ongeoorloofd schoolverzuim en schooluitval te voorkomen en terug te dringen.

Wat mag het kosten?

Samenwerkingsmodule Onderwijszaken

	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018
	bedragen in €	
Lasten		1.601.518
Baten		1.601.518
Saldo van baten en lasten	**0**	**0**

Ten opzichte van de vastgestelde begroting 2018 is in deze begroting een incidentele toevoeging geraamd van € 58.599. Betreft het resultaat 2017 dat wordt ingezet voor

	Incidenteel 2018
incidentele personeelkosten 2018	56.854
incidentele transitiekosten 2018	1.745
	58.599

Beleidsindicatoren

De beleidsindicatoren behorend bij deze samenwerkingsmodule zijn, per deelnemende gemeente, terug te vinden op www.Waarstaatjegemeente.nl.

2.2 Samenwerkingsmodule Werkgeversservicepunt

Het MGR behartigt binnen de samenwerkingsmodule Werkgeversservicepunt de belangen van de aan de samenwerkingsmodule deelnemende gemeenten en het UWV op het gebied van de dienstverlening aan werkgevers in relatie tot het plaatsen van de doelgroepen waarvoor zij een re-integratieverantwoordelijkheid hebben. Het WSP ontzorgt werkgevers door vacatures op te halen en de match te maken met passende kandidaten. Daarnaast zijn de accountmanagers van het WSP adviseur voor werkgevers in het kader van het vinden en realiseren van begeleiding van kandidaten (job-coaching) en het vinden van subsidiemogelijkheden.

Wat willen we bereiken?

In het overzicht is op de totale doelstelling van 1.156 plaatsingen/matches de onderverdeling gemaakt naar het resultaat per uitkeringsvorm.

Taakstelling	P-wet	Baan-afspraak	WW	WIA/ WGA/ WAJONG	Totaal
Realisatie 2016	317	50	439	159	965
Realisatie 2017	442	102	565	263	1.372
SOK 1 (basisdienst-verlening)	360	0	540	0	900
Functiecreatie	0	160	0	96	256
Begroting 2018	**360**	**160**	**540**	**96**	**1.156**

Besparing op uitkeringen

Bij het vaststellen van de regionale samenwerking om te komen tot een Werkgeversservicepunt is een aantal afspraken gemaakt. Primair is de gezamenlijke verantwoordelijkheid om een professionele regionale dienstverlening naar werkgevers te organiseren. Verder is er een afspraak dat de plaatsingen financieel voldoende voor de gemeenten opleveren. De uitleg en berekening worden in de tabel weergegeven waarbij de uitgangspunten zijn gehanteerd uit het Strategisch Bedrijfsplan 2017 - 2019. Deze zijn voor wat betreft de opbrengsten (besparing) aan de voorzichtige kant. Verwacht wordt dat de feitelijke opbrengsten hoger liggen.

Gemeentelijke besparing op uitkering		Begroting 2018	
	per persoon	Aantal	Besparing
Kandidaten Participatiewet	€ 7.000	360	€ 2.520.000
Kandidaten Doelgroepregister	€ 2.800	160	€ 448.000
Totaal		**520**	**€ 2.968.000**
Kosten uit participatiebudget Geschatte kosten inzet instrumenten			**€ 400.000**
Geprognosticeerde besparing			€ 2.568.000
Kosten WSP (incl. overhead)			**€ 1.483.400**
Per saldo een besparing van:			**€ 1.084.600**

De besparing op de uitkering van WWB-kandidaten is berekend op 50% van de jaarlijkse WWB-kosten van € 14.000 (peil begroting 2018). Sommige kandidaten zullen niet fulltime gaan werken en nog een gedeeltelijke uitkering ontvangen. Als vanuit de baanafspraak een kandidaat wordt geplaatst, wordt vaak loonkostensubsidie verstrekt. Om deze redenen wordt voor een doelgroepregisterkandidaat € 2.800 berekend.

Wat gaan we er voor doen?

1. Het plaatsen bij werkgevers van werkzoekenden die behoren tot de volgende doelgroepen:
   a. Kwetsbare werkzoekenden (Participatiewet, Wet banenafspraak);
   b. WW-intensieve dienstverlening (50+ers, jongeren (actieplan jeugdwerkloosheid) en de WW-ers die vallen onder de wet Passend Werkaanbod (PAWA));
2. Opbouwen en onderhouden van kennis over onder a genoemde werkzoekenden en de eisen die doorwerkgevers aan deze werkzoekenden worden gesteld;
3. Onderzoeken van de vraag van de werkgever en –waar mogelijk- ombuigen van die vraag ten behoeve van de doelgroepen.

Het WSP is opgebouwd uit drie teams, waarin de verschillende branches/sectoren vertegenwoordigd zijn. Door branchegewijs te werken, wordt specifieke kennis opgebouwd waardoor de accountmanager een goede gesprekspartner en adviseur voor de werkgevers uit zijn branche is. Voor het begrotingsjaar wordt ervan uitgegaan dat accountmanagers van Scalabor deel uit gaan maken van de teams van het WSP.

Wat mag het kosten?

Samenwerkingsmodule Werkgeversservicepunt

	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018
	bedragen in €	
Lasten		1.254.461
Baten		1.254.461
Saldo van baten en lasten	**0**	**0**

Ten opzichte van de vastgestelde begroting 2018 is in deze begroting een incidentele toevoeging geraamd van € 278.811. Betreft het resultaat 2017 dat wordt ingezet voor:

	Incidenteel 2018
functie¬creatie (1 fte)	80.000
lokaal accountmanagement	146.000
30% financiering project APK	52.811
	278.811

Beleidsindicatoren

De beleidsindicatoren behorend bij deze samenwerkingsmodule zijn, per deelnemende gemeente, terug te vinden op www.Waarstaatjegemeente.nl.

2.3 Samenwerkingsmodule Inkoop

De MGR behartigt binnen de samenwerkingsmodule Inkoop de belangen van de aan de samenwerkingsmodule deelnemende gemeenten op het gebied van inkoop van dienstverlening dan wel goederen binnen het sociaal domein.

De samenwerkingsmodule inkoop bestaat uit submodules, waarin zowel de inkoop als het contractbeheer en contractmanagement samenhangend met de inkoop is opgenomen:[4]

a. ambulante ondersteuning alle leeftijden;
b. verblijf;
c. ondersteuning op locatie aanbieder 0-18/23jr;
d. spoedeisende zorg en crisishulp zonder verblijf;
e. jeugdbescherming 0-18/23jr;
f. hulp bij huishouden vanaf 18jr;
g. hulpmiddelen alle leeftijden;
h. dyslexie;
i. activerend werk;
j. centrumtaak beschermd wonen;
k. bovenregionale zorg verblijf op terreinvoorzieningen en gesloten jeugdzorg.

Wat willen we bereiken?

Doel is het behalen van

- Efficiency voordelen;
- Versnellen van de Transformatie en Innovatie.

Wat gaan we er voor doen?

Het beheren van contracten, het managen van relaties en het uitvoeren van regionale projecten in het kader van transformatie en innovatie die vele raakvlakken hebben met inkoop en contracten van de regio Centraal Gelderland.

Daarbij worden de volgende rollen vervult:

- Verbinder voor zowel in- en externe partijen;
- Vraagbaak voor zowel (zorg)aanbieders, gemeenten als overige stakeholders;
- Expert op het gebied van inkoop en contractmanagement en – beheer sociaal domein.

De agenda voor 2018 zal zich richten op een volledig ingericht primair proces waarna module Inkoop zich kan richten op doorontwikkeling tot module inkoop 2.0: een geoptimaliseerde dienstverlening.

[4] De volgende taken zijn in afstemming met de gemeenten komen te vervallen als uitvoeringstaken van de MGR en worden door (centrum)gemeente(n) opgepakt:

- Centrumtaak vrouwenopvang
- Centrumtaak maatschappelijke opvang
- Bovenregionale zorg landelijke voorzieningen (Met uitzondering van contractbeheer)

Van Vraagbaak naar Inspirator
Een kernwaarde waarbij we willen benadrukken dat we niet alleen reageren op gestelde vragen maar ook luisteren naar de stakeholders en zo de behoefte achter de vraag achterhalen, proactief relevante kennis en informatie delen en co-creatie stimuleren binnen de diverse stakeholders (gemeenten, zorgaanbieders en regio) .

Wat mag het kosten?

Samenwerkingsmodule Inkoop

	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018
bedragen in €		
Lasten	898.796	1.004.918
Baten	898.796	1.004.918
Saldo van baten en lasten	**0**	**0**
Toelichting mutaties		
Lasten		
overhead		-294.052
0-meting		362.556
huisvesting, ICT en ondersteuning		37.617
totaal lastenontwikkeling		***106.122***
Baten		
gemeentelijke bijdragen		106.122
totaal batenontwikkeling		***106.122***
Totaal mutatie van saldo		**0**

De begroting 2018 is geactualiseerd:

- Kosten van de overhead van de samenwerkingsmodule Inkoop zijn, conform de voorschriften BBV, ondergebracht op het onderdeel Overhead (zie hierna);
- 0-meting leidt tot een ophoging van het budget;[5]
- De kosten voor administratieve ondersteuning, huisvesting en ICT zijn geactualiseerd op basis van de afgesloten DVO's.

[5] Conform het advies van de bestuurscommissie Inkoop i.o. is besloten dat het begrotingskader voor 2018 wordt vastgesteld gelijk aan de begroting 2019 voor de Samenwerkingsmodule Inkoop. Dat betekent dat de begroting, inclusief overhead, voor beide jaren op het bedrag van € 1.298.970 is vastgesteld.

2.4 Overhead

De overhead van de MGR bestaat uit de overhead van de beheerorganisatie en de overhead van de afzonderlijke Samenwerkingsmodules.

De taken van de MGR beheerorganisatie betreffen de algemene aansturing modules op hoofdlijnen en alle bestuurlijke activiteiten, voorbereiding en uitwerking van de bestuursvergaderingen (dagelijks en algemeen bestuur), terugkoppeling naar colleges en gemeenteraden van deelnemende gemeenten.

Wat mag het kosten?

Overhead

	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018
bedragen in €		
Lasten	**203.500**	**1.811.192**
beheerorganisatie		310.222
overhead Samenwerkingsmodule Onderwijszaken		699.168
overhead Samenwerkingsmodule Werkgeversservicepunt		507.750
overhead Samenwerkingsmodule Inkoop		294.052
Baten	**203.500**	**1.811.192**
Saldo van baten en lasten	**0**	**0**
Toelichting mutaties		
Lasten		
overhead Onderwijszaken		699.168
overhead WSP		507.750
overhead Inkoop		294.052
uitbreiding formatie directeur + voorziene extra kosten (AB 8-2-2018)		88.027
incidentele kosten 2018 - overgang van de tijdelijke situatie naar de definitieve situatie		18.695
totaal lastenontwikkeling		***1.607.692***
Baten		
gemeentelijke bijdragen		1.607.692
totaal batenontwikkeling		***1.607.692***
Totaal mutatie van saldo		**0**

De begroting 2018 is gewijzigd:

- Kosten van de overhead van de respectievelijke samenwerkingsmodules zijn, conform de voorschriften BBV, samen met de kosten van de beheerorganisatie ondergebracht op het onderdeel Overhead;
- De formatie van de directeur/secretaris is uitgebreid en er zijn een aantal overige voorziene kosten opgenomen overeenkomstig het besluit van het AB 8-2-2018;
- In de begroting zijn incidentele posten opgenomen die samenhangen met de overgang van de tijdelijke situatie naar de definitieve situatie.

2.5 Onvoorzien

Onvoorzien

	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018
bedragen in €		
Lasten	**30.375**	**30.375**
Baten	**30.375**	**30.375**
Saldo van baten en lasten	**0**	**0**
Toelichting mutaties		
Lasten		
totaal lastenontwikkeling		***0***
Baten		
gemeentelijke bijdragen		
totaal batenontwikkeling		***0***
Totaal mutatie van saldo		**0**

2.6 Beleidsindicatoren 'bestuur en organisatie'

Op basis van de nieuwe BBV worden de effecten van beleid toegelicht met behulp van een vaste set beleidsindicatoren. De meeste van deze indicatoren zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl. Een aantal van deze indicatoren dient echter uit de eigen gegevens of de eigen begroting overgenomen te worden, omdat daar geen landelijke bron voor beschikbaar is. Deze indicatoren worden niet ontsloten via waarstaatjegemeente.nl.

Het betreft:

1. *Formatie*
   Het gaat hier om de toegestane formatie in fte voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan;
2. *Bezetting*
   Het werkelijk aantal fte dat werkzaam is in eigen dienst, dus geen inhuur. In de begroting betreft dit altijd een inschatting, het jaar moet immers nog beginnen;
3. *Apparaatskosten*
   Apparaatskosten bestaan uit de kosten voor het gehele ambtelijke apparaat. Komt voor de MGR overeen met het totaal lastenniveau. MGR kent enkel organisatiekosten, geen programmakosten;
4. *Externe inhuur*
   Het betreft inhuur voor tijdelijke vervanging of voor inhuur van specialisten met specialistische vakkennis. In de begroting betreft dit altijd een inschatting, het jaar moet immers nog beginnen;
5. *Overheadkosten*
   Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

	Begroting na wijziging 2018	
Formatie (volgens vastgesteld formatieplan) in fte	**60,28**	**0,00013**
Onderwijszaken	28,60	per inwoner
Werkgeversservicepunt	18,00	
Inkoop	11,84	
Beheerorganisatie	1,84	
Bezette formatie in fte	**57,40**	**0,00012**
Onderwijszaken	28,60	per inwoner
Werkgeversservicepunt	16,80	
Inkoop	10,66	
Beheerorganisatie	1,34	
Apparaatskosten	**€ 5.427.464**	**€ 11,82** per inwoner
Externe inhuur	**€ 275.000**	**6%** totale loonsom
Overheadkosten	**€ 1.811.192**	**32%** totale lasten

3. Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de MGR in staat is om financiële en budgettaire tegenvallers op te vangen. Het weerstandsvermogen wordt berekend door de benodigde weerstandscapaciteit, de risico's, af te zetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit, de middelen.

De beschikbare weerstandcapaciteit

Onder beschikbare weerstandscapaciteit wordt verstaan de middelen en mogelijkheden waarover de MGR beschikt om risico's te kunnen dekken. De hoogte van de beschikbare weerstandscapaciteit wordt bepaald door de reserves waarover de MGR beschikt en begrotingsposten voor onvoorziene uitgaven.

De MGR beschikt niet over algemene reserves die kunnen worden ingezet ter dekking van risico's.

De MGR beschikt wel over begrotingsposten voor onvoorziene uitgaven (zie § 2.5, in 2018 ruim € 30.000).

De benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door de omvang en impact van de risico's.

De MGR kent twee belangrijke risico's:

1. *Uitvoering van de begroting*. De interne beheersing is erop gericht dat binnen de beschikbare budgetten wordt gebleven. Er kunnen zich echter autonome ontwikkelingen voordoen die voor budgethouders niet te beïnvloeden zijn. Denk daarbij aan een loon- en prijsontwikkeling die afwijkt van de begrotingsramingen of aan langdurig ziekteverzuim die noopt tot vervanging en daarmee extra personeelslasten. Voor de MGR is een 'open einde' systematiek afgesproken. In de regeling is opgenomen dat in de jaarrekening de kosten, die resteren na afrekening per samenwerkingsmodule, worden na aftrek van de inkomsten verdeeld over de deelnemende gemeenten volgens de in de regeling vastgestelde kostenverdeelsleutel. Tevens is in de regeling opgenomen dat de deelnemers er zorg voor dragen dat het samenwerkingsverband te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.
2. *Uittreden van gemeenten uit de gemeenschappelijke regeling* brengt frictiekosten met zich mee. In de regeling is opgenomen dat beëindiging van deelname aan de samenwerkingsmodule dan wel submodule slechts mogelijk is onder de voorwaarde dat tussen het samenwerkingsverband en de deelnemer een vaststellingsovereenkomst wordt gesloten over de gevolgen van de beëindiging, waaronder de financiële gevolgen.

Praktisch gezien betekent dit dat de MGR maar zeer beperkt over eigen weerstandcapaciteit beschikt en dat alle risico's ten laste van de deelnemende gemeenten komen.

3.2 Financiering

De financieringsfunctie voorziet in de vermogens- en liquiditeitsbehoefte van de MGR. Doel is ervoor te zorgen dat er altijd voldoende geld is om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

De doelstellingen van het treasury beleid zijn:

1. Het zorgdragen voor een tijdige beschikbaarheid van middelen door het verkrijgen en handhaven van toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. Het zoveel mogelijk beschermen van vermogens- en renteresultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasury statuut.

3.3 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering betreft de sturing en beheersing van de primaire en ondersteunende processen om het voorgenomen beleid en de daarmee samenhangende doelstellingen van de MGR te realiseren.

Een goede bedrijfsvoering is een voorwaarde voor het uitvoering van het beleid, de dienstverlening aan burgers en bedrijven en de uitvoering van projecten. De kwaliteit van de uitvoering van de taken van de MGR is in grote mate afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. In deze paragraaf wordt informatie gegeven over de belangrijkste bedrijfsvoering processen binnen de MGR.

Organisatiestructuur

De organisatiestructuur van de MGR is een afgeleide van het zogenoemde afdelingenmodel. De organisatie staat onder algemene leiding van een algemeen directeur/secretaris van de MGR.

Binnen de MGR is de planning & control cyclus ingericht. Deze start met de begroting en uitvoeringsprogramma waarin de afspraken over het te voeren beleid, per module worden vastgelegd. Aan de partners wordt per module gerapporteerd. Het is een overzicht van de geleverde prestaties. De rapportages worden halfjaarlijks opgesteld. Het jaar wordt afgesloten met de jaarrekening waarin verantwoording, per module, wordt afgelegd over het afgesloten jaar.

Informatisering en automatisering

De informatisering en automatisering heeft tot doel de dienstverlening van de MGR aan haar klanten en kandidaten te optimaliseren.

Administratieve organisatie

De administratieve organisatie is zodanig opgesteld dat de dagelijkse gang van zaken erop ingericht is dat de financiële verordening, de controleverordening en het mandaat van de treasury nageleefd worden. Daarbij moet er opgemerkt worden dat MGR de basis administratie uitbesteed heeft aan de gastheer. Middels het DVO zijn afspraken met de gastheer gemaakt over het binnen haar kaders uitvoeren van de taken.

DEEL 3 FINANCIËLE BEGROTING

4. Overzicht van baten en lasten

Totaaloverzicht lasten en baten

	Begroting 2018	Begroting na wijziging 2018
bedragen in €		
Onderwijszaken		
Lasten		1.601.518
Baten		1.601.518
Saldo	0	0
Werkgeversservicepunt		
Lasten		1.254.461
Baten		1.254.461
Saldo	0	0
Inkoop		
Lasten	898.796	1.004.918
Baten	898.796	1.004.918
Saldo	0	0
Overhead		
Lasten	203.500	1.811.192
Baten	203.500	1.811.192
Saldo	0	0
Onvoorzien		
Lasten	30.375	30.375
Baten	30.375	30.375
Saldo	0	0
Totaal lasten	**1.132.671**	**5.702.464**
Totaal baten	1.132.671	**5.702.464**
Saldo van baten en lasten	0	**0**

5. Overzicht geraamde lasten en baten per taakveld

De begroting van de MGR is conform de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) opgesteld. Daarbij is rekening gehouden met de wijze waarop de deelnemende gemeenten in hun begrotingen de bijdrage aan de MGR moeten opnemen:[6]

"Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen moeten als directe lasten op de taakvelden worden geboekt. De bijdragen worden aan de lastenkant bij gemeenten en batenkant bij gemeenschappelijke regelingen verwerkt zonder afsplitsing van de overhead naar het taakveld Overhead. Aan de lastenkant bij de gemeenschappelijke regelingen vindt de afsplitsing van de overhead op het taakveld Overhead wel plaats."

"Wanneer de gemeenschappelijke regeling overheadtaken van de gemeente uitvoert, dan wordt de bijdrage voor deze gemeentelijke overheadtaken aan de lastenkant bij gemeenten en batenkant bij gemeenschappelijke regelingen wel op het taakveld Overhead begroot en verantwoord."

Deze voorschriften leiden ertoe dat:

- in de beleidsbegroting per onderdeel lasten en baten in evenwicht zijn;
- dat in het overzicht van lasten en baten per taakveld, zoals hierna opgenomen er op het taakveld *Overhead* een nadelig saldo ontstaat dat wordt gecompenseerd door batige saldo's op de taakvelden *Onderwijsbeleid en leerlingzaken* en *Arbeidsparticipatie*.
-

Taakvelden	Lasten	Baten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning			
0.4 Overhead	2.816.110	1.609.192	1.206.918
0.8 Overige baten en lasten	30.375	30.375	0
4. Onderwijs			
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.601.518	2.300.686	-699.168
6. Sociaal domein			
6.5 Arbeidsparticipatie	1.254.461	1.762.211	-507.750
	5.702.464	**5.702.464**	**0**

[6] Cie BBV, *Notitie Overhead*, juli 2016; Stellige uitspraak 1 en Stellige uitspraak 2, pag. 10.

6. Ontwikkeling financiële positie

6.1 Gehanteerde uitgangspunten voor de begrotingsramingen

- Uitgangspunt voor de samenstelling van de begroting is een realistische en houdbare begroting;
- De personeelskosten, voor de beheerorganisatie en de samenwerkingsmodule inkoop zijn geraamd op basis van de huidige CAO die een looptijd heeft tot 1 januari 2019;
- De overige kosten zijn geraamd op prijspeil 2018;
- Voor de samenwerkingsmodules Onderwijszaken en Werkgeversservicepunt zijn de reeds eerder samengestelde begroting 2018 ongewijzigd overgenomen;
- De begroting is vormgegeven conform de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- Als algemene kostenverdeelsleutel voor de kosten van de basistaken wordt een kostenverdeling naar rato van het inwonertal van de deelnemende gemeenten op basis van de inwoneraantallen die zijn gehanteerd in de Meerjarenprogrammabegroting 2018 – 2021;
- De kosten van de submodules inkoop worden in de verrekening uitsluitend ten laste gebracht van de aan de submodule deelnemende gemeenten naar rato van het inwonertal, zoals die zijn gehanteerd in de Meerjarenprogrammabegroting 2018 – 2021;
- De kosten van de submodules onderwijszaken worden op basis van de volgende berekeningswijze per submodule toegerekend aan een deelnemende gemeente:
  a. Leerplicht:
     1) De totale loonsom voor de verschillende functies wordt vastgesteld, uitgaande van de loonsom op 1 januari 2017;
     2) De gemeentelijke bijdragen worden, net zoals in het Bedrijfsplan voor het RBL van 2011, evenredig verdeeld op basis van leerlingenaantallen (1 fte voor 3.800 leerplichtige leerlingen) en gecorrigeerd naar VSV problematiek;
     3) De gemeentelijke bijdragen wordt telkens voor vier jaar vastgesteld; Voor het eerst weer in 2021.
     4) De gemeentelijke bijdragen worden vierjaarlijks op basis van de leerlingaantallen en de VSV problematiek per gemeente geactualiseerd;
     5) Evenredige verdeling van de kosten van de management-, beleids-, gegevensbeheer en administratieve functies tussen VSV en leerplicht;
     6) Overheadkosten van 25%.
  b. Kwalificatieplicht: wordt gefinancierd vanuit regionale middelen;
  c. RMC: wordt gefinancierd vanuit regionale middelen.
- De kosten van de module werkgeversservicepunt worden verdeeld over de deelnemende gemeenten op basis van het inwoneraantal per gemeente zoals gehanteerd in de begroting 2018 Werkgeversservicepunt.

6.2 Omzet- en vennootschapsbelasting

Omzetbelasting

De MGR kan de btw op de kosten van de beheersorganisatie en de module inkoop doorschuiven naar de deelnemende gemeenten, zodat deze btw door de deelnemende gemeenten kan worden gecompenseerd. Dit betekent dat de begroting van de MGR voor de beheerstaken en de respectievelijke modules exclusief btw wordt opgesteld.

Na afloop van het jaar wordt een opgave van de btw aan iedere deelnemer verstrekt. Gemeenten kunnen de verschuldigde btw bij het btw-compensatiefonds declareren.

Vennootschapsbelasting

Het kabinet heeft eind 2014 wetgeving vastgesteld, die erop is gericht dat overheidsbedrijven, die economische activiteiten uitoefenen, op dezelfde wijze als private bedrijven aan vennootschapsbelasting zullen worden onderworpen. Deze wetswijziging is per 1 januari 2016 in werking getreden. Aangezien de MGR geen winstoogmerk heeft en in de GR is bepaald dat positieve rekeningresultaten aan de deelnemers worden terugbetaald is MGR geen vennootschapsbelasting verschuldigd.

6.3 Financiële gevolgen van het bestaande en nieuw beleid

De wijzigingen die zijn doorgevoerd in deze gewijzigde begroting 2018 zijn eerder toegelicht.

De doorwerking van de begrotingswijziging 2018 in meerjarig kader worden verwerkt in de Ontwerp Meerjarenprogrammabegroting 2019 – 2022.

In de begroting 2018 zijn de volgende incidentele baten en lasten opgenomen:

Overzicht incidentele lasten en baten

	Begroting na wijziging 2018
bedragen in €	
Onderwijszaken	
Lasten	58.599
Baten	58.599
Saldo	0
Werkgeversservicepunt	
Lasten	278.811
Baten	278.811
Saldo	0
Inkoop	
Lasten	
Baten	
Saldo	0
Overhead	
Lasten	18.695
Baten	18.695
Saldo	0
Onvoorzien	
Lasten	
Baten	
Saldo	0
Totaal incidentele lasten	**356.105**
Totaal incidentele baten	**356.105**
Saldo van incidentele baten en lasten	**0**

Voor Onderwijszaken betreft het de incidentele lasten die samenhangen met incidentele personeelskosten en incidentele transitiekosten, zoals toegelicht in § 2.1.
Voor Werkgeversservicepunt betreft het de incidentele kosten die samenhangen met functie-creatie, lokaal accountmanagement en project APK, zoals toegelicht in § 2.2.
Voor Overhead (beheerorganisatie) zijn incidentele posten opgenomen die samenhangen met de overgang van de tijdelijke situatie naar de definitieve situatie, zoals toegelicht in § 2.4.

BIJLAGEN

Bijlage 1. Overzicht gemeentelijke bijdragen per samenwerkingsmodule

Bijdragen 2018 na wijziging in absolute bedragen

	Arnhem	Doesburg	Duiven	Lingewaard	Overbetuwe	Renkum	Rheden	Rozendaal	Wageningen	Westervoort	Zevenaar	Totalen
Inwoners	**153.056**	**11.346**	**25.491**	**45.869**	**46.918**	**31.331**	**43.725**	**1.504**	**38.458**	**14.997**	**43.177**	**455.869**
Beheerorganisatie	104.155	7.721	17.347	31.214	31.928	21.321	29.755	1.023	26.171	10.205	29.382	310.222
Onvoorzien	10.200	756	1.698	3.056	3.126	2.088	2.913	100	2.562	999	2.877	30.375
Inkoop	482.835	30.122	80.413	105.195	124.563	98.838	100.276	3.448	89.763	47.309	136.208	1.298.970
Onderwijszaken												
Leerplicht;	648.145		74.473		129.511		120.553	2.119		56.081	124.598	1.155.480
Kwalificatieplicht	340.659											340.659
Onderwijszaken RMC OCW regio budget vsv	245.948											245.948
Onderwijszaken VSV middelen gemeente Arnhem	150.000											150.000
Onderwijszaken VSV OCW reg. progr. schakelpunt	200.000											200.000
Onderwijszaken VSV OCW reg. progr. verzuim 18+	150.000											150.000
Onderwijszaken overheveling resultaat 2017	33.917		3.163		7.909		6.657	191		1.936	4.826	58.599
Werkgeversservicepunt												
DVO Basisdiensverlening	585.903	44.429	99.483	171.192	181.280		130.998	4.925		58.807	167.819	1.444.836
DVO functiecreatie							37.680	884				38.564
Werkgeversservicepunt overheveling resultaat 2017	109.601	8.309	18.597	33.262	33.903		31.701	1.087		10.985	31.366	278.811
Totalen	**3.061.363**	**91.337**	**295.174**	**343.919**	**512.220**	**122.247**	**460.533**	**13.777**	**118.496**	**186.322**	**497.076**	**5.702.464**

Deelname aan (sub)modules

		Arnhem	Doesburg	Duiven	Lingewaard	Overbetuwe	Renkum	Rheden	Rozendaal	Wageningen	Westervoort	Zevenaar
	Submodules inkoop											
a.	Ambulante ondersteuning alle leeftijden	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
b.	Verblijf	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
c.	Ondersteuning op locatie aanbieder 0-18/23jr	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
d.	Spoedeisende zorg en crisishulp zonder verblijf	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
e.	Jeugdbescherming 0-18/23jr	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
f.	Hulp bij huishouden vanaf 18jr	X		X			X				X	X
g.	Hulpmiddelen alle leeftijden	X					X					
h.	Dyslexie	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
i.	Activerend werk	X	X	X		X	X			X	X	X
j.	Centrumtaak beschermd wonen	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X
k.	Bovenregionale zorg Terreingebonden verblijf en Crisishulp jeugd	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Submodules onderwijszaken											
a.	Leerplicht;	X		X		X		X	X		X	X
b.	Kwalificatieplicht;	X		X	X	X	X	X	X		X	X
c.	Regionale meld- en coördinatiefunctie	X		X	X	X	X	X	X		X	X
	Werkgeversservicepunt	X	X	X	X	X		X	X		X	X

De volgende taken zijn in afstemming met de gemeenten komen te vervallen als uitvoeringstaken van de MGR en worden door (centrum)gemeente(n) opgepakt:

- Centrumtaak vrouwenopvang
- Centrumtaak maatschappelijke opvang
- Bovenregionale zorg landelijke voorzieningen (Met uitzondering van contractbeheer)

Te verdelen kosten per samenwerkingsmodule

	Programma	Overhead	Totaal
Beheerorganisatie		310.222	310.222
Onvoorzien	30.375		30.375
Inkoop	1.004.918	294.052	1.298.970
Onderwijszaken	1.601.518	699.168	2.300.686
Werkgeversservicepunt	1.254.461	507.750	1.762.211
Totaal	**3.891.272**	**1.811.192**	**5.702.464**

Verdeelmodel Samenwerkingsmodule inkoop op basis van deelname aan submodules (aandeelpercentages)

Begroting 2018		Arnhem	Doesburg	Duiven	Lingewaard	Overbetuwe	Renkum	Rheden	Rozendaal	Wageningen	Westervoort	Zevenaar	Totaal regio
	Inwoners	153.056	11.346	25.491	45.869	46.918	31.331	43.725	1.504	38.458	14.997	43.177	455.869
	Aandeel %	33,6%	2,5%	5,6%	10,1%	10,3%	6,9%	9,6%	0,3%	8,4%	3,3%	9,5%	100%
Ambulante ondersteuning alle leeftijden	455.869	33,6%	2,5%	5,6%	10,1%	10,3%	6,9%	9,6%	0,3%	8,4%	3,3%	9,5%	100%
Verblijf	455.869	33,6%	2,5%	5,6%	10,1%	10,3%	6,9%	9,6%	0,3%	8,4%	3,3%	9,5%	100%
Ondersteuning op locatie aanbieder 0-18/23jr	455.869	33,6%	2,5%	5,6%	10,1%	10,3%	6,9%	9,6%	0,3%	8,4%	3,3%	9,5%	100%
Spoedeisende zorg en crisishulp zonder verblijf	455.869	33,6%	2,5%	5,6%	10,1%	10,3%	6,9%	9,6%	0,3%	8,4%	3,3%	9,5%	100%
Jeugdbescherming 0-18/23jr	455.869	33,6%	2,5%	5,6%	10,1%	10,3%	6,9%	9,6%	0,3%	8,4%	3,3%	9,5%	100%
Hulp bij huishouden vanaf 18jr	268.051	57,1%		9,5%			11,7%				5,6%	16,1%	100%
Hulpmiddelen alle leeftijden													0%
Dyslexie	455.869	33,6%	2,5%	5,6%	10,1%	10,3%	6,9%	9,6%	0,3%	8,4%	3,3%	9,5%	100%
Activerend werk	364.772	42,0%	3,1%	7,0%		12,9%	8,6%			10,5%	4,1%	11,8%	100%
Centrumtaak beschermd wonen	417.411	36,7%	2,7%	6,1%	11,0%	11,2%	7,5%	10,5%	0,4%		3,6%	10,3%	100%
Bovenregionale zorg Terreingebonden verblijf en Crisishulp jeugd	455.869	33,6%	2,5%	5,6%	10,1%	10,3%	6,9%	9,6%	0,3%	8,4%	3,3%	9,5%	100%

Ontwikkeling bijdrage 2018 Samenwerkingsmodule Inkoop

	Begroting 2018	Arnhem	Doesburg	Duiven	Lingewaard	Overbetuwe	Renkum	Rheden	Rozendaal	Wageningen	Westervoort	Zevenaar	Totaal regio
Bijdrage volgens begroting 2018	816.783	274.231	20.328	45.672	82.184	84.062	56.136	78.342	2.694	68.905	26.869	77.360	816.783
Bijdrage contractmanagement bovenregionaal	82.012	27.535	2.041	4.585	8.252	8.441	5.637	7.866	270	6.919	2.698	7.768	82.012
totaal bijdrage volgens begroting 2018/DVO 2018	898.795	301.766	22.369	50.257	90.436	92.503	61.773	86.208	2.964	75.824	29.567	85.128	898.795
effect verdeling op basis deelname submodules	1	33.546	-1.709	5.587	-17.647	-7.067	6.866	-16.822	-578	-14.926	3.287	9.463	1
verhoging bijdrage 2018 gewijzigde begroting 2018	400.174	147.523	9.462	24.569	32.405	39.128	30.199	30.890	1.062	28.865	14.454	41.616	400.174
bijdrage gewijzigde begroting 2018	1.298.970	482.835	30.122	80.413	105.195	124.563	98.838	100.276	3.448	89.763	47.309	136.208	1.298.970
Begroting 2018 bijdrage op basis van deelname aan submodules													
Ambulante ondersteuning alle leeftijden	201.494	67.651	5.015	11.267	20.274	20.738	13.848	19.326	665	16.998	6.628	19.084	201.494
Verblijf	87.238	29.290	2.171	4.878	8.778	8.978	5.996	8.367	288	7.360	2.870	8.263	87.238
Ondersteuning op locatie aanbieder 0-18/23jr	96.351	32.349	2.398	5.388	9.695	9.916	6.622	9.242	318	8.128	3.170	9.126	96.351
Spoedeisende zorg en crisishulp zonder verblijf	39.686	13.324	988	2.219	3.993	4.084	2.728	3.806	131	3.348	1.306	3.759	39.686
Jeugdbescherming 0-18/23jr	63.462	21.307	1.579	3.549	6.385	6.531	4.362	6.087	209	5.354	2.088	6.011	63.462
Hulp bij huishouden vanaf 18jr	99.126	56.601	0	9.426	0	0	11.586	0	0	0	5.546	15.967	99.126
Hulpmiddelen alle leeftijden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dyslexie	63.462	21.307	1.579	3.549	6.385	6.531	4.362	6.087	209	5.354	2.088	6.011	63.462
Activerend werk	85.388	35.828	2.656	5.967	0	10.983	7.334	0	0	9.003	3.510	10.107	85.388
Centrumtaak beschermd wonen	99.126	36.347	2.694	6.053	10.893	11.142	7.440	10.384	357	0	3.561	10.254	99.126
Bovenregionale zorg Terreingebonden verblijf en Crisishulp jeugd	63.462	21.307	1.579	3.549	6.385	6.531	4.362	6.087	209	5.354	2.088	6.011	63.462
	898.796	**335.312**	**20.660**	**55.844**	**72.789**	**85.436**	**68.639**	**69.386**	**2.386**	**60.898**	**32.854**	**94.591**	**898.796**

	Begroting 2018	Arnhem	Doesburg	Duiven	Lingewaard	Overbetuwe	Renkum	Rheden	Rozendaal	Wageningen	Westervoort	Zevenaar	Totaal regio
Gewijzigde begroting 2018 bijdrage op basis van deelname aan submodules													
Ambulante ondersteuning alle leeftijden	302.531	101.573	7.529	16.916	30.440	31.136	20.792	29.017	998	25.522	9.952	28.654	302.531
Verblijf	118.838	39.899	2.958	6.645	11.957	12.231	8.168	11.398	392	10.025	3.909	11.256	118.838
Ondersteuning op locatie aanbieder 0-18/23jr	153.526	51.545	3.821	8.585	15.448	15.801	10.552	14.725	506	12.952	5.050	14.541	153.526
Spoedeisende zorg en crisishulp zonder verblijf	58.416	19.613	1.454	3.266	5.878	6.012	4.015	5.603	193	4.928	1.922	5.533	58.416
Jeugdbescherming 0-18/23jr	88.627	29.756	2.206	4.956	8.918	9.121	6.091	8.501	292	7.477	2.916	8.394	88.627
Hulp bij huishouden vanaf 18jr	133.944	76.481	0	12.737	0	0	15.656	0	0	0	7.494	21.575	133.944
Hulpmiddelen alle leeftijden	0												
Dyslexie	88.627	29.756	2.206	4.956	8.918	9.121	6.091	8.501	292	7.477	2.916	8.394	88.627
Activerend werk	131.893	55.341	4.102	9.217	0	16.964	11.329	0	0	13.905	5.422	15.612	131.893
Centrumtaak beschermd wonen	133.944	49.114	3.641	8.180	14.719	15.055	10.054	14.031	482	0	4.812	13.855	133.944
Bovenregionale zorg Terreingebonden verblijf en Crisishulp jeugd	88.627	29.756	2.206	4.956	8.918	9.121	6.091	8.501	292	7.477	2.916	8.394	88.627
	1.298.970	**482.835**	**30.122**	**80.413**	**105.195**	**124.563**	**98.838**	**100.276**	**3.448**	**89.763**	**47.309**	**136.208**	**1.298.970**

Ontwikkeling inwonerbijdrage 2018 beheerorganisatie

	Arnhem	Doesburg	Duiven	Lingewaard	Overbetuwe	Renkum	Rheden	Rozendaal	Wageningen	Westervoort	Zevenaar	Totalen
Inwoners	**153.056**	**11.346**	**25.491**	**45.869**	**46.918**	**31.331**	**43.725**	**1.504**	**38.458**	**14.997**	**43.177**	**455.869**
Begroting 2018	68.324	5.065	11.379	20.476	20.944	13.986	19.519	671	17.168	6.694	19.274	203.500
Wijzigingen 2018	35.831	2.656	5.968	10.738	10.984	7.335	10.236	352	9.003	3.511	10.108	106.722
Gewijzigde begroting 2018	104.155	7.721	17.347	31.214	31.928	21.321	29.755	1.023	26.171	10.205	29.382	310.222